

B.Sc. Semester - 3 (NEP-2020) Examination

OCT/NOV-2025

Indian Knowledge System -2 (IKS-2) (Indian Knowledge System)

Time: 1:00 Hours

Marks: 25

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ અર્થશાસ્ત્રમાં વર્ણવ્યા મુજબ કૌટિલ્યન રાજ્યના મુખ્ય તત્વો સમજાવો, જેમાં રાજા અને અમાત્ય (મંત્રીઓ)ની ભૂમિકાને વિગતવાર સમજાવો. (૧૦)

અથવા

પ્રશ્ન-૧ સમકાલીન શાસન અને જાહેર વહીવટ માટે અર્થશાસ્ત્ર ના મહત્વ અને સુસંગતતા પર નોંધ લખો.

પ્રશ્ન-૨ આરોગ્ય માટેના આયુર્વેદિક અભિગમ ને સમજાવો, આયુર્વેદ અનુસાર આરોગ્યની વ્યાખ્યા આપો. આરોગ્ય જાળવવામાં સપ્ત-ધાતુઓ અને અગ્નિની ભૂમિકા નું મહત્વ સમજાવો. (૧૦)

અથવા

પ્રશ્ન-૨ મનોવિજ્ઞાન પ્રત્યેનો ભારતીય અભિગમ વિગતવાર સમજાવો ત્રિ-ગુણ પ્રણાલી અને તે વ્યક્તિનું સર્વગ્રાહી ચિત્ર કેવી રીતે રજૂ કરે છે તે સમજાવો, સાથે ચેતનાના સ્વરૂપ વિશે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-૩ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ એક) (૦૫)

1) આરોગ્ય અને સુખાકારી માટે દિનચર્યા.

2) રાજ ધર્મ (રાજાના કર્તવ્યો) ની સંકલ્પના.

ENGLISH VERSION

Que.1 Explain the key Elements of a Kautilyan State as described in the *Arthashastra*, with a focus on the role of the King and the *Amatya* (Ministers). (10)

OR

Que.1 Write a note on the importance and relevance of Arthashastra to contemporary governance and public administration.

Que.2 Explain the Ayurvedic approach to health, defining health according to Ayurveda. Discuss the significance of Sapta-Dhātavaḥ (seven tissues) and the role of Agni in maintaining health. (10)

OR

Que.2 Detail the Indian approach to Psychology. Explain the Triguna system and how it provides a holistic picture of the individual, along with a discussion on the Nature of Consciousness.

Que.3 Short Note: (Any One) (05)

1) Dincharya for health and wellness.

2) Concept of Raja dharma.(duties of the King).
